

Állásfoglalás visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével megbízott bejelentővédelmi ügyvédi tevékenység kiszervezésnek minősülése tárgyában

A kérelmező (továbbiakban: **Társaság**) állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be a Magyar Nemzeti Bankhoz (továbbiakban: **MNB**) annak megerősítését kérve, hogy a visszaélés-bejelentési rendszer működtetése érdekében megbízott bejelentővédelmi ügyvédi tevékenység a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (továbbiakban: **Hpt.**) szerinti kiszervezés keretében látható el.

I. TÉNYÁLLÁS

A Társaság a Hpt. hatálya alá tartozó pénzügyi vállalkozás. A 2023. július 24. napján hatályba lépő, a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (továbbiakban: **Panasztörvény**) rendelkezéseinek betartása érdekében a Társaság megbízási szerződést kíván kötni egy ügyvédi irodával (továbbiakban: **Iroda**) abból a célból, hogy az Iroda a visszaélések bejelentéséhez kapcsolódó feladatokat elvégezze a Társaságnál.

II. JOGKÉRDÉS

A Panasztörvény előírásainak való megfelelés céljából a visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével megbízott bejelentővédelmi ügyvédi tevékenységre irányadóak-e a Hpt. kiszervezésre vonatkozó előírásai?

III. A TÁRSASÁG ÁLLÁSPONTJA

A visszaélés-bejelentéshez kötődő feladatok ellátása során a Társaság munkavállalói, szerződéses partnerei a bejelentéseik útján adatokat, információkat, ebben a körben esetlegesen banktitkokat oszthatnak meg az Iroda munkatársával, mint bejelentővédelmi ügyvéddel. Tekintettel arra, hogy a bejelentővédelmi ügyvéd adatkezelést, adatfeldolgozást is végezhet, a tevékenység kiszervezés keretében látható el.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Panasztörvény 18. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak értelmében – a foglalkoztatottak létszámától függetlenül – a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (továbbiakban: **Pmt.**) 1. § (1) bekezdése hatálya alá tartozó foglalkoztató¹ belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozására köteles.

A Panasztörvény 19. § (2) bekezdése alapján a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével szerződés keretében – többek között – bejelentővédelmi ügyvéd is megbízható. Ehhez kapcsolódóan a Panasztörvény 50. § (1) bekezdése is deklarálja, hogy a fent már említett bejelentések fogadásával és kezelésével kapcsolatos feladatok ellátására a Társaság ügyvéddel megbízási szerződést köthet bejelentővédelmi ügyvédi tevékenység folytatására.

E körben hangsúlyozandó, hogy a Panasztörvény 50. § (2) bekezdése kiemeli, hogy a Panasztörvény 50. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés nem köthető olyan jogi személlyel, amellyel a bejelentővédelmi ügyvéd más megbízási jogviszonyban, munkaviszonyban, munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban áll, vagy amellyel a megbízási szerződés megkötését megelőző öt évben ilyen jogviszonyban állt. A Társaságnak tehát a megbízási szerződés megkötése során ezen szabályt is figyelembe véve kell eljárnia.

A Panasztörvény 52. §-a részletezi a bejelentővédelmi ügyvéd által ellátandó feladatokat². Ebben a körben megállapítható, hogy a bejelentővédelmi ügyvéd tevékenységvégeztése során személyes adatok jut(hat)nak tudomására.

¹ Ebben a körben a Társaság is, mint a Pmt. 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti pénzügyi szolgáltató. A Pmt. 3. § 28. pontjának a) pontja rögzíti, hogy a pénzügyi vállalkozás, így a Társaság a Pmt. fogalomrendszere szerint pénzügyi szolgáltató.

² 52. § (1) Az 50. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés alapján a bejelentővédelmi ügyvéd

a) fogadja a megbízó tevékenységével összefüggő bejelentéseket,

b) jogi tanácsadást nyújt a bejelentőnek a bejelentés megtételével kapcsolatban,

c) kapcsolatot tart a bejelentővel, tőle a bejelentés kivizsgálása érdekében szükség esetén tájékoztatást, felvilágosítást kérhet,

A kiszervezés fogalmát a Hpt. 6. § (1) bekezdés 58. pontja tartalmazza. Ennek alapján a kiszervezés legfontosabb fogalmi elemei közé tartozik, hogy a pénzügyi intézmény a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi tevékenységéhez kapcsolódó vagy jogszabály által végezni rendelt tevékenységét szervezheti ki, vagyis végeztetheti mással. A másik hangsúlyos elem, hogy csak akkor beszélhetünk kiszervezésről, ha a tevékenységvégeztés során adatkezelés, adatfeldolgozás vagy adattárolás valósul meg. További elem, hogy a tevékenység folyamatos vagy rendszeres végzésére kell szólnia a megbízásnak. E fogalmi elemek közül mindegyiknek fenn kell állnia ahhoz, hogy kiszervezésről beszéljünk. Adatkezeléssel kapcsolatos fogalmakat nem tartalmaz a törvény, így e fogalmak értelmezésénél az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben szereplő fogalmak tekinthetők irányadónak. Ha a tevékenység során egyedi ügyfeladatok nem jutnak a tevékenységvégező birtokába, akkor kiszervezésről nem beszélhetünk.³

A pénzügyi vállalkozásokra vonatkozó kiszervezési szabályokat a Hpt. 68. § (13) bekezdése tartalmazza. Említett jogszabályhely rögzíti, hogy egy pénzügyi vállalkozás (így a Társaság) akkor köteles alkalmazni a Hpt. hitelintézetekre irányadó kiszervezési szabályozását, amennyiben a kiszervezni kívánt ügyviteli tevékenység banktitkot is érint.

A banktitok fogalmát a Hpt. 160. § (1)-(2) bekezdései határozzák meg a következőképpen:

*„(1) Banktitok minden olyan, az egyes **ügyfelekről** a pénzügyi intézmény rendelkezésére álló tény, információ, megoldás vagy adat, amely ügyfél személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, gazdálkodására, tulajdonosi, üzleti kapcsolataira, valamint a pénzügyi intézmény által vezetett számlájának egyenlegére, forgalmára, továbbá a pénzügyi intézménnyel kötött szerződéseire vonatkozik.*

(2) E törvény banktitokra vonatkozó rendelkezései szempontjából a pénzügyi intézmény ügyfelének tekintendő mindenki, aki (amely) a pénzügyi intézménytől pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe. A banktitokra vonatkozó szabályokat alkalmazni kell arra a személyre is, aki szolgáltatás igénybevétele céljából lép kapcsolatba a pénzügyi intézménnyel, de a szolgáltatást nem veszi igénybe.”

Az MNB fentiek tükrében megvizsgálta, hogy a Panasztörvény szerint a bejelentővédelmi ügyvéd milyen adatok birtokába juthat szóban forgó tevékenységvégeztése keretében.

A Panasztörvény 20. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a belső visszaélés-bejelentési rendszerben jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

A Panasztörvény 20. § (2)-(3) bekezdései alapján

(2) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

a) a foglalkoztató által foglalkoztatott,

b) az a foglalkoztatott, akinek a foglalkoztatónál fennálló foglalkoztatásra irányuló jogviszonya megszűnt, és

c) a foglalkoztatóval foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött.

(3) A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

a) az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, ha a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolatban áll,

b) a foglalkoztató tekintetében tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, valamint a foglalkoztató ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, ideértve a nem ügyvezető tagot is,

---

d) a megbízó rendelkezése szerint közreműködhet a bejelentés alapján indult vizsgálat lefolytatásában, és

e) kérésére írásban tájékoztatja a bejelentőt a bejelentéssel kapcsolatos eseményekről, különösen a bejelentés alapján indult vizsgálat eredményéről, a megbízó által megtett intézkedéséről vagy a vizsgálat lefolytatásának elutasításáról.

(2) A bejelentővédelmi ügyvéd a bejelentést a megbízóhoz továbbítja, de a bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatok tekintetében a bejelentésnek a bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatot nem tartalmazó kivonatát küldi meg a megbízónak, kivéve, ha a bejelentő előzetesen, írásban hozzájárult személyes adatai továbbításához.

(3) Ha a bejelentés a megbízó vezető tisztségviselőjének cselekményével vagy mulasztásával függ össze, a bejelentővédelmi ügyvéd a bejelentő felügyelőbizottságát, könyvvizsgálóját, a megbízó legfőbb döntéshozó szervét vagy a tulajdonosi jogok gyakorlóját köteles a bejelentésről haladéktalanul értesíteni.

(4) A bejelentővédelmi ügyvéd az ilyen minőségében kapott bejelentéseket és azok iratanyagát köteles más tevékenységétől elkülönítve kezelni és nyilvántartani.

³ Forrás: Hpt. Nagykomentár

- c) a foglalkoztatóval szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt vállalkozó, alvállalkozó, beszállító, illetve megbízott felügyelete és irányítása alatt álló személy,*
- d) a foglalkoztatónál tevékenységet végző gyakornok és önkéntes,*
- e) a foglalkoztatóval az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és*
- f) az a személy, akinek az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a foglalkoztatóval megszűnt.*

A Panasztvörvény 20. § (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a belső visszaélés-bejelentési rendszerben szereplő információk akár banktitokkörbe tartozó adatok is lehetnek olyan esetben, ha a Panasztvörvény 20. § (2)-(3) bekezdéseiben felsorolt személyek bármelyike a Társaság ügyfelével kapcsolatosan tudomására jutott visszaállásról ad tájékoztatást a bejelentése keretében.

Emiatt fennáll az esélye annak, hogy banktitoknak minősülő adatok birtokába kerül a bejelentővédelmi ügyvéd a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetése során. Így a Hpt. 68. § (13) bekezdésében foglaltak értelmében a Társaságnak a Hpt. 68. § (1)-(12) bekezdéseiben foglalt, hitelintézetekre irányadó kiszervezési szabályozást kell követnie, ebben a körben a Hpt. 68. § (3) bekezdése alapján a kiszervezésről szóló szerződés aláírását követő 5 munkanapon belül az MNB felé be kell jelentenie a kiszervezés tényét és időtartamát, valamint a kiszervezett tevékenységet végző nevét, székhelyét vagy lakóhelyét (lakcímét). Ezzel egyidejűleg a Társaságnak – a Hpt. 68. § (12) bekezdésnek való megfelelést biztosítandó – az üzletszabályzatában is fel kell tüntetnie a kiszervezett tevékenységkört és a kiszervezett tevékenységet végzőt.

Összegezve a leírtakat, figyelemmel arra, hogy a visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével kapcsolatos tevékenységvégzés során a **bejelentővédelmi ügyvéd** adatkezelést végez, és ennek során akár banktitokkörbe tartozó információkhoz is juthat, említett **tevékenység kiszervezés keretében látható el jogszerűen, mellyel kapcsolatosan a Társaságot az MNB felé bejelentési kötelezettség terheli, valamint a kiszervezésről az ügyfelek részére tájékoztatást kell nyújtania üzletszabályzatában.**

Budapest, 2023. november 09.